

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 2. Rectene Mathæus secutus est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

Vnde iam puto sufficere, quæ dicta sunt, & ad studiosos commonendos, & ad calumniolos conuincendos. Tam claro responso nihil addere necesse est. Non omitterenda tamen controuersia fuit: cum quod multa contineat, aliis locis utiliter addenda, tum quod eiusdem generis fere sunt, quæ hodie à Sectariis proponuntur.

QVÆSTIO II.

Rectene Matthæus secutus est?

§. 1. Obiecit olim Porphyrius, Matthæum stolide secutum esse, ad primum statim verbum. Hieron. in S. Matthæum. lib. 1. Arguit in hoc loco Porphyrius, & Iulianus Augustus, vel imperitiam Historici mentientis, vel stultitiam eorum qui statim secuti sint saluatorem: quasi irrationabiliter quemlibet vocantem hominem sint secuti. Cum tanta virtutes, tantæque signa præcesserint, quæ Apostolos antequam crederent vidisse, non dubium est. Certe fulgor ipse, & maiestas diuinitatis occulta, quæ etiam in humana facie relucebat, & primo ad se videntes trahere poterat aspectu. Si enim in magnetis lapide, & succinis hac esse vi dicitur, ut annulos & stipulam & festucas sibi copulent: quanto magis Dominus omnium creaturarum ad se trahere poterat, quos volebat?

Itaque iam multa miracula audierat, ut merito crederet, forte etiam aliqua viderat. Deinde diuina quædam virtus intus in animo agens eum vocabat, & perurgebat, cui si resisteret, vel infidelis esset, vel pertinax.

§. 2. Notandum quod Lucas ait, reliquit omnibus secutum esse. Quod ita Piscator interpretatur, ut si rem spectes, sit, retentis omnibus. Et nobis obicit: At si reliquit tum omnia sua, quomodo mox in domo sua apparuit Christo conuiuium? Respondet ille: reliquisse omnem illam negotiationem suam, & sequi eum addixisse Christo, ut faceret quod ille iuberet; sed rebus usum esse, quatenus per nouam vocationem licuit. Et Caluinus. Nam omnia relinquere nisi domestico Christi discipulo, & in ipse apostolatus vocato, necesse non erat.

Malæ sine dubio interpretatio, cum domos & agros, & omnia deferenda essent, cum in primitiua Ecclesia, ne de precio quidem quidquam fraudarent. Quid enim magni erat, hominem diuitem facultatibus retentis inuidiosissimam, ancipitemque redimendorum vestigalium negotiationem deferere? At quomodo domum habuit omnibus relictis? Respondeo. Eum continuo secutum esse animo omnia relinquendi, & iam ipsas negotiationes defererebat, ideo domum ibat, ut domum defereret; Cum igitur iam animo abdicasset omnia, cum iam surgeret, merito dicitur omnia reliquisse. Quod tamen non ita intelligendum, quasi rationibus imperfectis, quasi forte cedens discesserit, aut conturbaret. Hoc enim non modo honorificum Christo non fuisset, sed etiam periculosum. Nam Princeps publicanorum, sociique eum merito desertorem appellassent, forte etiam per magistratus iura sua repetissent. Itaque prius constituere de vxore, de liberis, creditoribus satisfacere, de debitoribus agere, denique vendere, & dare pauperibus oportebat, Vno verbo, quasi ciuilitate moriturus domui suæ disponere, quæ cum amicis ciuilitate facienda essent, amicos, notosque inuitauit, & Christo conuiuium exhibuit. Dum ergo ista faceret, & illa retinebat, & dimittebat, nam qui vendit, vel dat pauperibus, adhuc vendendo, & dando vitur dominio.

QVÆSTIO III.

An peccatores libero ad Christum arbitrio veniant?

§. 1. Vocationem fieri vi irresistibili docent illi, Nihil agere qui rigida Zuinglij sectam sequuntur, ita re peccatores nihil omnino agant. Contra vero S. Aures in conuict. opere de gratiâ & libero arbitrio, cuius insignis uersione, sententia est l. c. 17. Quis istam etsi paruum dare cooperat sententia charitatem, nisi ille qui preparat voluntatem; & cooperante est Zuinglij. do perficit, quod operando incipit? Quoniam ipse ut velimus, operatur incipiens, qui volentibus cooperatur perficiens. Propter quod ait Apostolus: Certus sum, quoniam qui operatur in vobis, opus bonum perficiet usque in diem Christi Iesu, ut ergo velimus, sine nobis operatur, cum autem volumus, & sic volumus ut faciamus, nobiscum cooperatur, tamen sine illo vel operante ut velimus, vel cooperante cum volumus, ad bona pietatis opera nihil valeamus. De operante illo ut velimus, dictum est. Deus est enim qui operatur in vobis & velle. De cooperante illo cum iam volumus, & volendo facimus, scimus, inquit, quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur ad bonum. Qui enim creauit te, sine te, non iustificabit te sine te. D. Thomas 1. 2. q. 111. a. 2. Valent. 1. 2. disp. 8. q. 3. puncto 5.

§. 2. Cum vero omnes Patres ita sentiant, eludere exemplo Caluini solent eorum auctoritatem, Beza, Pareus, S. brandus, Gommarus, alii quod Philosophicis fuerint instituti disciplinis, quibus alio ego loco respondebo, nunc de eo: um castris, ducem illis oppono, ut bello ciuili decertent. Caspar Barleus hunc in modum. [Sed verisimile omnino dicit esse illos hic errasse, quia recens est philosophorum s. holis prodierant. At cui persuadebit Bogermannus, aut quisquis fuerit alius, minus Theologum esse debere, qui magis Philosophus fuerit? Putabam ego Philosophiam magnum ad Theologiam adferre momentum, & sicut a Philo- libi, ita etiam hic esse veri normam & canonem. An credit contradictoriam esse Theologiæ Philosophiam, & huius principis illam subuerit? At n. hil hoc ipso *ἀποδοξάζειν*. Neque enim vllum dogma recte ratione adstructum rescindit Theologia, aut auersatur fides, etiam si plurima non assequatur ratio humana, nec capiat, quæ tamen ex reuelatione diuina creditur fides, non contra, sed supra rationem. Non contradicit veritati veritas, sed falsitas. Ita enim Philosophus. Eth. 1. cap. 8. τὸ μὲν δὲ ἀληθὲς πάντεσσι συνάδει, τὸ δὲ ψεῦδες τοῖς ἀποφανεῖς τὸ ἀληθές. Obiicitur forte; omnes se & quidem maximas hæreses à Philosophis introductas esse. Esto, quum per Philosophos item oppressæ sint. Valentinus Platonice Philosophiæ sectator oppugnauerat Ecclesiam, sed Iustinus Philosophus, & Irenæus Philosophus defendit: Marciom stoicæ Philosophiæ studiosus Christianam impetit veritatem, sed Tertullianus Philosophus confecit hostem. Celsus Philosophus vniuersam Christi doctrinam simul ac vitam non ferendis conuiciis lacerauit, sed Origenes melior Philosophus illius blasphemias discussit. Immerito male audiat Philosophia, & Philosophi omnes, quia fuere, qui Philosophiæ præditi bellarunt aduersus Euangelium. Hominum enim illud vitium fuit, non Philosophiæ. Commendantur alias hoc nomine Theologorum summi, quod Philosophi fuerint. Nunc vero vitio præclarissima illa Græcorum ingenia minus recte dicuntur *ἀποδοξάζειν*, quia recens est Philosophorum scholæ egredi recte norunt φιλοσοφῆν. At ego tanto felicius illos Theologiam tractasse credo, & quidem ea parte, quæ præsentibus concernit disputationes, quanto præceptis institutisque Philosophiæ abundauit magis. Ex hac enim didicere, non vi irresistibili, sed ratione trahi eandem.

Ex